

HMM Personalia Corner

• **Ion CORBU – Maratonul vieții sau permanenta misiune (Nicholas DIMA, Maratonul vieții, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2019 / Nicholas DIMA, The Marathon of Life, National Institute for the Study of Totalitarianism, Publishing House, 2019)**

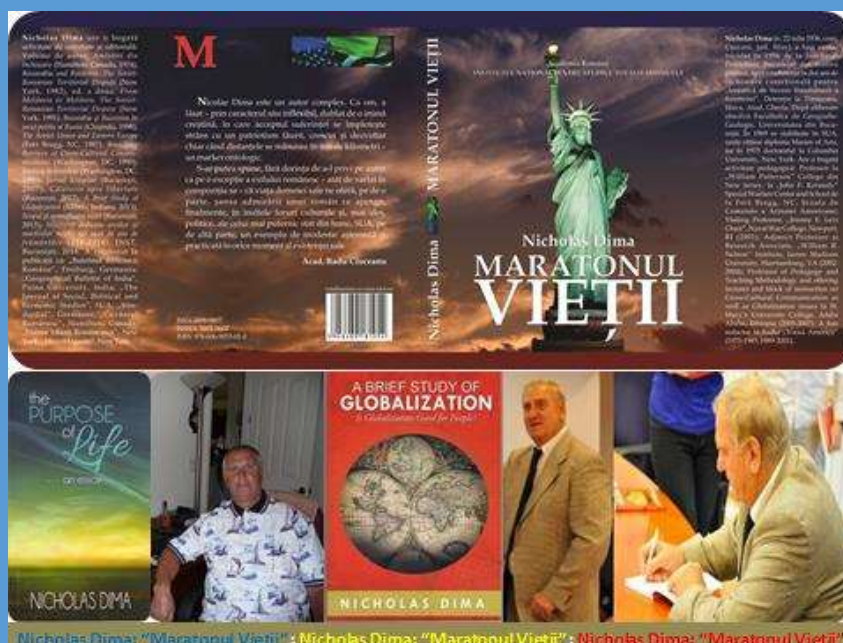
Note from the HMM Editorial Board

In the middle of May 2021, we received a message from Dr. Nicolas Dima, Visiting Professor at the Romanian-American University: << I am writing to you because Professor Ion Corbu reviewed my book 'The Marathon of Life' and I discovered that he had known Rector Ion Smedescu well and had an official relationship with him. If you want to publish the review, that is even better. Health and greetings to colleagues and the new Rector Costel Negricea. >>

The American professional career of Dr. Nicolas Dima (he received a doctoral degree from Columbia University in New York) includes working 20 years for Voice of America (VOA) in Washington, and teaching college, university and US Military schools for another ten years. Among his most rewarding achievements were meeting Kings, Presidents, and Prime ministers as a VOA reporter and editor, teaching American officers up to the rank of full colonel (for example, Professor and Director for European Studies at the US Army, J.F. Kennedy Special Warfare Center and School, Fort Bragg, NC., 1985-1988), teaching in the US and Africa, and promoting democracy, education, and human values world-wide. All this time, Dr. Dima defended tirelessly the rights of Romania and the Romanian people in the US and promoted a better Romanian-American understanding. Dr. Dima also helped the cause of the Romanian-American University in the US and contributed to its cooperation with James Mason University of Virginia. He has received numerous Academic Honors, Grants, and Awards.

În ziua de 19 ianuarie 2020 pe site-ul "Holistic Marketing Management" a fost postată știrea intitulată: << Prof. Dr. Nicholas Dima și "Maratonul Vieții". Un Român angajat de tânăra pe drumul creșterii spirituale >> -

<https://holisticmarketingmanagement.ro/prof-dr-nicholas-dima-si-maratonul-vietii-un-roman-angajat-de-tanar-pe-drumul-cresterii-spirituale/>

Nicholas Dima: "Maratonul Vieții"; Nicholas Dima: "Maratonul Vieții"; Nicholas Dima: "Maratonul Vieții"

Ion CORBU – Maratonul vieții sau permanenta misiune

(Nicholas DIMA, **Maratonul vieții**, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2019/Nicholas DIMA, **The Marathon of Life**, National Institute for the Study of Totalitarianism, Publishing House, 2019)

Maratonul vieții sau permanenta misiune¹

Conf. univ. dr. Ion Corbu

Dacă mi s-ar cere să-l definesc pe **Nicholas Dima**, prin prisma cărții pe care tocmai am terminat-o de citit², fără ezitare, aş spune așa: este omul miracol care face parte dintr-o asociație ultrasecretă ce își transmite misiunea și obiectivele, exclusiv, prin viu grai, de la o generație la alta, de două mii de ani. Asociația selectează în rândurile sale doar oameni pentru care locurile și oamenii din teritoriile măreților Burebista și Decebal sunt mai presus decât propria lor viață. Înființată, probabil, de către Deceneu, asociația păstrează, viu, testamentul celor doi mari conducători și duce, din veac în veac, porunca lor sfântă: chiar dacă vremelnic parte din aceste pământuri vor fi ocupate de vrăjmași, lupta pentru eliberarea lor este datoria sacră a oricărui dintre locuitorii acestor ținuturi, oriunde s-ar afla și cu orice preț, inclusiv cu jertfa lor supremă.

Cu această precizare, să trecem la cartea care se citește pe nerăsuflăte. Este suficient să o începi și nu o mai lași din mână până ce nu o termini. Intitulată “**Maratonul vieții**” sugerând astfel, pe de o parte, “**efortul**” și, pe de alta, “**victoria**” volumul putea, la fel de bine, să fie intitulat “**Caleidoscopul vieții**” datorită multiplelor aspecte abordate. Literar vorbind, op-ul se poate înscrie în zona postmodernă a creației, în care multiplanurile, inserțiile textuale, paralelismul textual, anticronologia și trimiterile culturale sunt la ele acasă, în întregul volum. Cartea pornește - aflăm din notațiile acrobice ale autorului, plasate, de regulă, la sfârșitul paragrafelor sau citatelor - de la amintirile care reverberează peste ani în mintea sa având, ca suport – și ce suport! – o serie de caiete-jurnal în care, acesta, autorul, a notat cu un simț al observației ieșit din comun și cu o apetență a minuției care transcend spiritului comun. Uneori ai senzația că ai de-a face cu reale “rapoarte” destinate să ajungă în fața lui...Decebal. Stilul general este unul direct, succint, esențializat fără înflorituri și arabescuri. O simplitate

¹ Nicholas Dima, **Maratonul vieții**, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2019 ISBN 978-606-9053-01-0, 410 pg.

² Idem

brâncușiană în care leștul stilistic este îndepărtat. Cititorul este captivat de story-ul formării și devenirii unui om și de lupta sa, peste vremi și spații, în căutarea dreptății și adevărului. Simplitatea stilistică se poate observa chiar și în secvența,³ excepțională, a descrierii sentimentului în care dragostea apare între un bărbat (autorul) pe care îl separă aproape 40 de ani de viață, de o tânără frumoasă, aflată într-o situație existențială limită. Și ea, tânără, este sau pare îndrăgosită, oricum convingătoare în sentimentele reciproce. Stilul este unul nesofisticat, cu fraze scurte și fără nimic artificial, livresc. O capodoperă de sentiment al dragostei, o descriere care te lasă fără cuvinte. Nimic nelalocul lui, nimic exagerat erotic sau, doamne ferește, lubric, nimic legat de intimitățile inerente dar care ar putea face relatarea indecentă. În Călinescu⁴, dacă îmi aduc aminte, am mai întâlnit un asemenea hieratism stilistic în descrierea nobilului sentiment uman, dragostea. Cu asumări, cu sentimente, cu întrebări fără răspuns, cu raționalitate, cu regrete cu visuri, cu judecăți, cu autoreproșuri și îndoieli. Toată gama de sentimente și, aproape, toată gama de incompatibilități. O introspecție pe care, dacă Riga Crypto și-ar fi făcut-o, nu ar fi avut destinul din poemul barbican.⁵ Introspecție care, cu toate că a relevat rolul unui amăgitor și, poate al unui “cinic laș al dragostei”, l-a ferit de posibile consecințe dezastruase ale faptului de a fi cedat, total, sentimentului, cu toată evidenta incompatibilitate intertemporală. “Mă iubea oare? Era conștientă că mă pierde? Hotărâse și ea să mă părăsească, dar nu avea puterea să-mi spună? Până la urmă, nu m-a pierdut ea. Am pierdut-o eu!”⁶

Mai citez din această poveste-amintire “Meta îmi oferea ceea ce nu îmi oferise nimeni. Trăiam prezentul cu o intensitate înzecită, așa cum nu făcusem niciodată. La cele patru decenii care mă despărteau de ea, refuzam să cred că putea fi real. Nu mai știu dacă a fost real ori doar am visat cu ochii deschiși. Îmi amintesc doar că mi-am deschis sufletul și i-am spus ce înseamnă iubirea pentru mine. I-am mărturisit că ea reprezintă ceea ce nu avusesem în tinerețe. I-am spus că, indiferent ce se va întâmpla, o voi purta toată viața în amintirile mele. Și am încercat să-i pătrund în suflet, să înțeleg ce simțea ea, să află ce planuri de viitor avea, ce vrea să facă în viață, ce ar putea face eu pentru ea. Meta mi-a oferit puține răspunsuri la frământările și întrebările mele. Mi-a mărturisit printre lacrimi că e nefericită, familia insistă să-și găsească un serviciu și îi cere bani. A suspinat adânc și și-a cuibărit capul la pieptul meu, de parcă ar fi vrut să ne contopim.”⁷

Sensibilitate, înțelegere superioară și rațională a situației în confruntare directă cu sentimentul apărut nu se știe de unde, nu se știe cum sau la voința cui!

Revenind la volumul propriu-zis. Acesta este structurat în 11 capitole și două anexe și poate fi receptat ca o culegere de eseuri pe diferite teme de mare importanță pentru autor și țara sa. Direct sau indirect, fiecare eseu are ca leit motiv România sau raportarea la România care i s-a grefat, indestructibil în suflet și pe care o poartă peste tot. Și pe care ar vrea-o mare, demnă și bogată. Este aproape ireal să scrii un volum de 400 de pagini și, ca fost deținut politic, să nu-ți manifesti ura și setea de răzbunare față de cei care te-au arestat și condamnat. Să nu fii sanguinar, ranchiunos și să nu-i ataci pe cei care ți-au făcut rău. Mai mult, să le oferi, din proprie conștiință și mărinime o posibilă scuză pentru atrocitățile săvârșite. Ei bine, autorul, pe

³ Addis Abeba, Sentimente târzii, pg. 292-298, vol. de mai sus.

⁴ George Călinescu, Cartea Nunții.

⁵ Ion Barbu, Riga Crypto și Iapona Enigel.

⁶ Pg.293 Op. cit.

⁷ Pg.293 Op. cit.

anasamblu, se mărginește să amintească, să povestească, să spună cu o detașare și o liniște sufletească de parcă alții ar fi îndurat chinurile Aiudului și ale altor “universități” de același tip. Cu fermitate și fără circumstanțe atenuante autorul afirma sentențios, ghilotinant: *“Socialismul și comunismul au fost scopuri în sine doar pentru naivi, oportuniști și idioți utili. Adeveratul scop a fost distrugerea națiunilor.”*⁸ Iar pentru tot răul făcut vinovatul de fond este... Satana. Așa o fi. Dar mă întreb, de unde atâta înțelegere, împăcare, iertare și lipsă de dorință de răzbunare la acest autor care a suferit atât? Și-mi spun, da, se poate. Iată că se poate. Aceasta ne trebuie nouă românilor. O pace socială pe termen lung. O pace binefăcătoare. Să înceteze seria războaielor. Să înceteze războiul româno-român: fiecare contra fiecare și toți împotriva tuturor. O astfel de stare ne va menține în permanentă sărăcie. Și oamenii săraci nu pot fi oameni liberi. Doar pacea, înțelegerea și iertarea ne pot aduce renașterea națională și bunăstarea. Și, cel puțin în subiacență, o astfel de concluzie se poate trage din acest volum.

Mă despart de autor vreo 14 ani de viață. Cunosc, atât cât am putut percepe, înțelege și interpreta sistemul de tip socialisto-comunist din România, la modul direct, adică, nu povestit, nu din lecturi, cam de la vârsta de 4-5 ani, adică de prin 1955 – 1956 și până la lovitura de stat din decembrie 89. Am lecturat cartea domnului Dima cu o poftă de lectură cam așa cum citeam în studenție. Am citit-o cu evidențiatorul și pixul în mână. Am făcut sublinieri și adnotări. Evident, am avut nevoie și de Google map, deschis pe laptop, care să mă ducă, imediat, în locurile descrise sau amintite de autor. Mai mult, am lecturat firul biografic al autorului în paralel cu devenirea mea, cu elemente cronologice ale biografiei mele. Adică, mă întrebam și îmi aminteam cam ce făceam eu în momentele temporale invocate de autor. Cel puțin în partea formativă m-am regăsit în multe dintre preocupările distinsului Nicholas Dima, în trimerile cultural-filosofice pe care le face. Parcă eram eu care gândeam cum scrie autorul. Îmi aminteam discuțiile și dezbaterile interminabile pe care le aveam, în acele vremuri, cu unii dintre prietenii mei. Din școala generală, din liceu, facultate. Apoi lecturile, filosofii și multe altele. Orice lector, cât de cât avizat, se regăsește în această carte, în problematicile pe care ea le ridică. Prin urmare, mă simt îndreptățit să-i dau dreptate, pe ansamblu autorului. Adică, da, doctrina comunistă este o doctrină amăgitoare, înșelătoare. Chiar criminală. Pentru că se bazează pe ceva utopic și anume, pe “omul nou”, prognozat de unii și de alții. Om care, chipurile, trebuie schimbat astfel încât să devină un cetățean model. Altruist, muncitor, să muncească după capacități și să fie răsplătit după nevoi. Și toată pletora de clișee cu care am fost amăgiți, manipulați și aduși în starea de disperare din 89. Ei bine, un astfel de om nu există și nu va exista niciodată. Cu tipul de Homo Sapiens actual și cu acumulările sale socioculturale. Religiiile, încearcă să modeleze și ele un tip de “Homo religiosus” care ar aduce moralitate și mântuire. Eșecul și al acestora este evident. Să amintesc de furia vest-europeană împotriva catedralelor? De distrugerea unora dintre acestea? Și de multe altele? Per a contrario, ce ne rămâne? “Lumea liberă” pentru care autorul a optat și pe care a contrapus-o sistemului marxist leninist. Da, sistemul de tip capitalist este unul economisitor de resurse și performant. Dar, oare, cu moralitatea cum stă? Cu protecția socială? Sistemele de tip socialisto – comuniste sunt risipitoare de resurse, produc pe stoc și neperformant. Și, mai devreme ori mai târziu, sunt confiscate de autoinsinuații “lideri” ai sistemului. Adică, oamenii aceia imperfecti despre care am făcut vorbire mai sus. La toate nivelurile. Se creează o piramidă malefică a puterii distructive. Și toată morala sistemului se duce pe apa sâmbetei. Da, are o aparent, mai bună protecție socială. În sensul că împarte “sărăcia mai echitabil!” Dădeam studenților următorul

⁸ Pg. 32 Op.cit.

exemplu: aceeași națiune, națiunea germană, în aceeași perioadă de timp, cu sprijin, una de la SUA, alta de la Moscova, în circa 50 de ani au produs, una Mercedes, BMW, VW, Opel etc. Cealaltă parte a națiunii germane a produs, în aceeași perioadă de timp... Trabantul. După părerea mea aceasta spune totul despre performanța celor două sisteme. Dar, oare, astfel de sisteme trebuie evaluate numai prin prisma performanței tehnice și economice? Pe mine și pe mulți din generația mea sistemul socialist - comunist ne-a amăgit și ne-a mințit. Dar, cu toate relele, ne-a permis să ne realizăm. Și a scos România din evul mediu și a adus-o în modernitate. Când am reușit să înțelegem fondul problemei, ipocrizia, faptele și crimele sistemului, era prea târziu. Deziluzia extremă. Aproape nu mai aveam ce face. Rămăsese soluția "Lumea liberă" Dar, oare, aceasta era cu adevărat liberă? Și era singura soluție? Mulți dintre noi, cei care am trăit aici am suferit o mare deziluzie. Dar speranța pe care am avut-o după 89 ne-a adus o deziluzie și mai mare: tot distrugerea națiunii tot jaful și furtul avuției naționale. Și aici rezonăm iar cu deziluziile autorului care și el constată aceste fărâdelegi. În concluzie, speranța și lupta noastră, fiecare cum a înțeles și a putut, au fost și sunt înșelate. Ce-i de făcut? Rămâne valabilă misiunea asociației "create", metaforic vorbind, de Deceneu, asociație care are obligația să lupte până când România va deveni o țară, independentă, demnă și bogată. Și, cu toate vicisitudinile, credem că este posibil și, mai ales, știm și cum.

Mă întrebam, în timp ce citeam, din care dintre categoriile invocate de domnul Dima, voi fi făcând parte eu și mulți ca mine? Naivi, oportuniști și idioți utili? Sau din toate trei. Sau vor mai fi și alte categorii?

Întorcându-ne la partea formativă a autorului observăm că "edificiul" Nicholas Dima s-a realizat pe principii patriotice, sănătoase, valabile de când lumea. Și, mai ales, valabile, sau mult mai valabile acum când ne confruntăm cu o adevărată deconstrucție a țării. Cu o sagacitate deosebită autorul notează, preluat din Giurescu: "*în vechime, cine stăpânea pământul îl și apăra. Țara sau moșia mare era suma moșiilor mici. Cei care nu se prezentau sub arme erau învinuiți de hicleie (înalță trădare) și li se lua moșia și uneori și capul*".⁹ Și, notează în continuare, ca reflecție a sa, autorul: "*Cât de mult te leagă de pământ o casă, o mică moșie!*"¹⁰ "*Patria e locul unde ai de apărut ceva material și spiritual*"¹¹ (august 1963). Sunt multe astfel de notații, reflecții și trimiteri. La sfârșitul cărora se menționează data și locul unde au fost făcute. Exemple, "Caiet nr. 16, iunie 1966, Caiet nr. 19, noiembrie 1967" etc.

Mai citez de la acest capitol: "*Când văd prin câte greutăți am trecut de 2.000 de ani, mă simt mândru. Să ne felicităm că am reușit să avem o țară și un astfel de popor. Trebuie să ne reluăm în stăpânire și țara și istoria*"¹² (februarie 1966)." Da, ați citit bine: februarie 1966. Adică în plin regim socialisto-comunist. Și cu dominație de la Moscova. Cu luciditate, tânărul Nicolae Dima, devenit mai târziu "Nicholas" a notat cele de mai sus în 1966. Drama este că aceste notații, acum, în 2021, când scriu această recenzie, la 56 de ani de când au fost scrise, constat că aceste fulgurații intelectual-patriotice sunt mai de actualitate decât atunci, în 1966, când au fost făcute. Ce durere și deziluzie pe acest Prometeu autohton care s-a luptat toată viața să aducă lumina, focul viu al renașterii în țara sa! Mai atenționez viitorii cititori ai volumului și asupra remarcii "*în timpul războaielor punice, Hanibal ocupa Italia și declara că*

⁹ Pg. 24 Op. cit.

¹⁰ Pg. 24 Op. cit

¹¹ Pg.24 Op. cit

¹² Pg. 24 Op. cit

nu a venit să subjuge populația ci să o libereze de sub jugul Romei”¹³ Cu mențiunea sarcastică “(Tot așa susțin și ocupanții de azi)!”.¹⁴

De multe ori, văzând bogăția de trimiteri la caiete și jurnale și văzând și câteva în facsimil, mi-am pus întrebarea: oare omul acesta când mai avea timp și de altceva? Când mai avea timp să trăiască? Pentru că, orice s-ar spune, astfel de notații, de jurnale presupun determinare, rigoare și... timp. Pe care trebuie să-l rupi de undeva. Dar, iată, cu toată mirarea mea, aceste caiete există! Cum de nu vor fi fost distruse, cel puțin acelea care existau pe timpul “univesității”? De la Aiud și din alte părți, evident!

Secțiunea “Filosofie și religie” este o bijuterie a genului. Poartă, sintetic, lectorul, prin problematica și întrebările fundamentale legate de aceasta. Citez din această “crestomație ideatică”: “*Un vechi proverb spune că “destinul mai e și cum și-l face omul.” În această idee, Machiavelli m-a ajutat să cad la un compromis. Jumătate destin; jumătate efort personal! Suntem probabil predestinați să ne naștem într-o anumită țară, într-o familie și într-un anume neam, ceea ce nu depinde de noi. Destin e deci acea jumătate de viață pe care nu o putem schimba. Rămâne însă a doua jumătate în care ne putem modifica soarta. Prin urmare, și religia și filosofia și istoria ne permit să luptăm*”¹⁵ (octombrie 1964). ”

Din secțiunea Politice, menționez: “*Politica e o necesitate, dar trebuie făcută în spirit de sacrificiu pentru societate*”¹⁶ (1965) ” Aiudul este prezentat fără ură și fără resentimente. Ca și cum nu autorul ar fi fost acolo. Ca și cum nu el ar fi îndurat suferințele de acolo. Probabil, starea de om religios să-i fi conferit această ipostază mai greu de înțeles de către laici.

Foarte multe idei forță care pot îmbogăți, cultural, cititorul se găsesc în secvențele “Sentimentale”, “Suferință și fericire”, “Autocunoaștere”, “Dimensiunile trăirii”, “Planuri și realizări”, “Facultatea”, “La baia de aburi” și “Gânduri de plecare” care încheie primul capitol. Multe aspecte ar trebui citate însă nu putem reproduce aici întreg volumul. Lăsăm plăcerea cititorilor de a le citi și descoperi.

Capitolul al II-lea, “Descătușare București – Viena – Paris – New York (Octombrie 1968 – Martie 1969)” descrie cu lux de amănunte (Ce bune au fost notațiile din jurnale! Câți dintre noi avem disciplina unui astfel de exercițiu?) pregătirile de plecare din țară. Drumul și peregrinările prin Europa, traiul în lagăr și multe altele. Printre diferite și importante notații observă, ca un fel de motiv muzical care se reia periodic, întrebarea chinuitoare: “*Ce putem face totuși pentru țară?*”¹⁷ Mai amintesc notația, din scrisori, “*Insist să ne stabilim interesele naționale și să evităm să ni-i facem dușmani pe cei care nu sunt cu noi.*”¹⁸ Întâlniri, vizite în mari orașe europene, prieteni, efectuat diverse munci, muzee, cultură. Capitolul abundă de considerații și analize. Menționez din acest capitol “*Rușii vor pierde și odată cu ei vor fi măturați și comuniștii*”¹⁹ În fața statuii lui Traian, notează autorul, “*gândul mă duce la țara noastră*”²⁰ Ce forță și ce motivație lăuntrică să fi avut acest “transfug” ca în loc să se

¹³ Pg. 27 Op. cit

¹⁴ Pg. 27 Op. cit

¹⁵ Pg. 30 Op. cit

¹⁶ Pg. 33 Op. cit

¹⁷ Pg. 80 Op. cit.

¹⁸ Pg 89 vol citat.

¹⁹ Pg 92 Op. cit

²⁰ Pg 101 Op. cit

concentreze asupra demersului său, asupra nevoilor și trebuințelor imediate ale unui om rupt de România și care se hrănea doar cu speranță, să se gândească la țara sa, la interesele ei și la ce trebuie făcut pentru ea.

“America, America: realitate” sau capitolul al III-lea. Visul american sau țara tuturor posibilităților! Notează autorul: “*Mi-am atins un mare scop, dar constat că tot nefericit sunt.*”²¹ Lucru, întâlniri, cunoașterea unor importanți lideri, biserici, preoți etc. La primul serviciu pe teritoriul american, primește 2 dolari pe oră. Cu ceva ore suplimentare ajunge la 400 dolari pe lună. Pentru 1969 se declară mulțumit deși își propune, ca țintă, o mie de dolari pe lună! Un român conștient de valoarea sa și ambițios. Scrie mult, scrie prietenilor din țară. Și culmea, primește răspunsuri. Deși exista mitul că nu poți scrie afară și nu poți primi scrisori decât dacă scrii absolut neutru și nu critici regimul. Altfel scrisorile nu mai intră și nu mai ies. Scurte și amuzante însemnări despre muncă. Unele circulau și la noi. Un exemplu: “*Munca e bună, dar să te ferești de ea.*”²² Dar ce părere aveți de următorul gând pe care și l-a notat cu scrupulozitate: “*În ce privește banii, nu poți să ai încredere în nimeni. Orice om care manipulează bani în scop de câștig e un potențial escroc care caută să te înșele. Am fugit de criminali și am dat peste escroci*”,²³ cu precizarea făcută în paranteză (“*Ce bine mi-ar fi prins dacă mi-aș fi amintit permanent această ultimă observație!*”²⁴) Urmează traversarea Americii, observații și explicații. De exemplu, la New Orleans, pungi pe stradă. Multe pungi. Care să fie explicația? Ca să nu te aresteze poliția că bei pe stradă direct din sticlă, magazinele au găsit soluția: vând sticlele în pungi pentru că, notează autorul, “*legea nu prevede arestarea celor care beau din... pungi.*”²⁵

Găsește Delta fluviului Mississippi dezolantă. Iar gândul îl duce la Delta Dunării care a făcut obiectul lucrării sale de diplomă. Prin urmare, da, în America, visul american îl duce cu gândul la țara sa. La fosta sa țară? Sau la țara din inima sa?

America imposibilului care poate deveni posibil. Vă imaginați ca, în acele vremuri, aici, în România, cuiva care nu găsisese un loc de cazare să-i teacă prin minte să doarmă o noapte la închisoare? Era aberant. Inimaginabil. În America, perfect posibil: “*A ieșit George de la poliție cu fața luminată de un mare zâmbet; “Am aranjat! Dormim la închisoare*”²⁶ Fapt care s-a și întâmplat. Și despre care, notează turistul nostru de ocazie, românul Nicholas Dima: “*Toaleta în celulă, apă rece și caldă, televizor, fereastră cu lumină directă. Să tot stai la pușcărie. Dimineața, la prima oră ne-a dat însă afară*”.²⁷ Ce stupefacție să fi fost pe chipul autorului văzând așa ceva! El care avusese de-a face cu “binefacerile” Aiudului și nu numai! Am făcut multe sublinieri și notații pe carte (Cartea îmi aparține. Am primit-o cadou din partea autorului, prin intermediul domnului profesor Drăgulănescu de la Politehnica din București, cu care m-am întâlnit. Probabil, a anticipat că o voi citi cuvânt cu cuvânt și, anticipat, și-a ținut, parțial, promisiunea făcută în finalul volumului.) Desigur, toate adnotările mele ar trebui evidențiate. Dar, atunci, plăcerea și interesul lectorilor unde ar mai fi? Cu toate acestea, nu pot să trec mai departe fără să menționez o concluzie la care nu cred că se gândea că va ajunge, atunci când se

²¹ Pg. 127 Op. cit

²² Pg. 141 Op. cit

²³ Pg. 142 Op. cit

²⁴ Pg. 142 Op. cit

²⁵ Pg. 148 Op. cit

²⁶ Pg. 154 Op. cit

²⁷ Pg. 154 Op. cit

afla în avionul care traversa Atlanticul cu destinația “visului american”. Redau integral acest gând: “*Las Vegas este cea mai mare escrocherie modernă; cel mai mare jaf legal acceptat de stat; cea mai mare șantajare a speranțelor omului*”.²⁸ Mai adaug reflecția “*Am detestat din tot sufletul comunismul și îl detest și azi. Dar nici capitalismul rapace și sălbatic nu e mai breaz*.”²⁹

Capitolul al IV-lea destinat New York-ului, studiilor și politicii. Începe să înțeleagă America. Notează cu spiritul său fin de observație parcă, având conștiința de a nota tot, de a nu-i scăpa nimic. Nu de alta dar, poate, Deceneu, Burebista și Decebal au nevoie, în întregum, de astfel de informații. Iată ce scrie scrupulosul autor: “*Pentru orice critică pe care o aduci Americii, trebuie să o lauzi de două ori. Și pentru orice laudă, găsești motive să o critici tot de două ori. Astronauții americani tocmai ajunseseră pe lună și mi-am spus mie însumi, zâmbind: Am avut dreptate, America e mai aproape de lună decât de România*”³⁰ Am făcut un scurt remember: în acel timp eram elev de liceu. Eram în vacanță. Nu aveam televizor. Am văzut transmiterea misiunii de aselenizare pe televizorul unei rude. Am fost singurul care am stat treaz toată noaptea. Comentariile lui Bacalu erau de nota 10. Prin urmare, unde eram noi și unde erau ei? Comentariile, de mai sus, ale domnului Dima, au fost făcute cu ocazia “primei sale concedieri” pe pământ american! Motivul? “*Compania avea nevoie de oameni care să lucreze ore în plus când era nevoie*”.³¹ Iar el, tocmai dăduse curs rugăminții unui manager care i-a cerut să lucreze suplimentar și să spele toaletele. Cu toate că a avut ezitări totuși a îndeplinit sarcina primită. Drept pentru care a primit un CEC, plata muncii suplimentare, și a fost... concediat!

O altă “luptă”, mult mai puțin spectaculoasă, a fost și probabil este încă, încercarea lui de a impune “mămăliga” despre care, domnia sa scrie: “*Mămăliga ar trebui să devină simbolul nostru national. Ea reprezintă deja, o treime din drapelul țării. Cu mămăliga am scris istorie și am ieșit la liman*.”³²

Printre notațiile serioase, uneori se strecoară și unele care te fac să zâmbești. De exemplu discuția cu micul palmier, primit cadou și care se afla lângă biroul de lucru. Și care, uitat să fie udat, la întoarcerea din vacanță fusese găsit veștejit și supărat. Anul următor, fusese instalat în cada de baie umplută pe jumătate. “*La înapoieră, notează cu umor fin domnul Dima, era verde și fericit. Toată vara se bălăcise în apă. Mi-a mărturisit că nu se mai simțise atât de bine din Pleistocen*.”³³ Mai menționează autorul că, adesea, vorbește cu micul său palmier! Capitolul este bine asortat cu reflecții, călătorii, notații și cu doctoratul. Doctorat care a presupus mult studiu, multă muncă și multă determinare și timp alocat. Tema, sugerată de conducătorul de doctorat, a fost: “*Migrarea de la sat la oraș în URSS în perioada postbelică*.”³⁴ Teza a fost una desăvârșită iar doctoratul l-a luat cu brio! În capitol sunt prezentate întâlniri cu lidei marcanți ai exilului și unele constatări personale în urma acestor întâlniri.

În 1975 avea 39 de ani. Eu 24. Mă căsătoream. Autorul, în America! Tânăr, optimist și plin de entuziasm a “atacat” Washingtonul. A reușit să lucreze la Vocea Americii. Post pentru

²⁸ Pg 157 Op. cit.

²⁹ Ibidem

³⁰ Pg. 170 Op. cit

³¹ Pg. 169 Op. cit

³² Pg. 170 Op. cit.

³³ Pg. 174-175 Op cit.

³⁴ Pg. 193 Op. cit

care, mulți îl vor fi invidiat. Însă, cu referire la acesta notează, oarecum amar: “*ar fi fost mai bine dacă rămâneam professor.*”³⁵ Probabil, deziluzionat de viesparul, ipocrizia și intrigile de acolo. Scrie volumul “*Basarabia and Bucovina*”. Un subiect de suflet. La care, adesea, în cadrul lucrării, face referire. Volum criticat la Chișinău și Moscova. Ignorat la București. Tradus, totuși, pentru anumite cercuri interne în care, un fost diplomat³⁶ român, refugiat mai apoi în America, susține că le-ar fi spus celor din cercul de discuții: “*Uite bă, proștilor, așa se scrie o carte!*”³⁷

Capitolul al VI-lea este dedicat colaborării cu Armata americană unde a predat câțiva ani cursuri ofițerilor de rang înalt. În acest capitol sunt descrise și călătoriile cu care a fost bonusat de către armată în acea perioadă. În capitolul al VII-lea sunt prezentate o serie de evenimente istorice, inclusiv cacealmaua din decembrie 89 din România. Reflecții și constatări pline de miez, întâlniri cu mai toți liderii proeminenți ai României. Și dezamăgiri. Cu toate acestea lupta continuă. Misiunea lui Deceneu nu se poate opri. O scrisoare adresată președintelui Trump și o alta adresată Papei. În problema delicată a Basarabiei și Transilvaniei.

Capitolul al VII-lea este dedicat experienței etiopiene din care v-am prezentat, mai înainte, frumoasa poveste de dragoste dintre autor și o atrăgătoare etiopiancă. Îi despărțeau peste 40 de ani de viață. Ca atare, rațional, sentimentul nu s-a finalizat. Sunt descrise și o serie de călătorii în zone exotice. Pe care spiritul de aventură al geografului și le-a planificat și realizat. Vizitând astfel, câteva triburi și făcând reflecții cu privire la viața primară a unor oameni neîntrați în vârtejul “civilizației”. Menționez călătoria la Jinca și întâlnirea cu triburile Mursi și Hamar. Capitolul al IX-lea este dedicat experienței din Djibouti. Unde a predat un semestru. Și unde, a avut neșansa, tot într-o excusie, să se scufunde într-o zonă-mlaștină a unui vulcan stins care conținea o combinație de acid sulfuric și care i-a afectat, grav, picioarele. A fost preluat cu un elicopter, dus la un spital militar din zonă și, cu un avion militar, la Paris. Unde a fost vizitat de multe oficialități. Apoi a fost dus în USA. A constatat ce privilegii poate avea un cetățean american. Mă întreb, toți cetățenii americani se pot bucura de asemenea atenție și tratament? Sau numai cei care își permit o asigurare internațională, probabil, nu ieftină?

Capitolul al X-lea, intitulat “Sfârșit de maraton” debutează cu afirmația care presupune un ușor regret: “*Cariera mea africană s-a încheiat*”³⁸ și, continuă: “... *dar cariera intelectuală și cea de român a continuat.*”³⁹ Din 2008 și până acum, adică, preț de 13 ani, a fost “*solicitat de Fundația conservatoare americană Selous din Washington să scrie articole, editoriale și recenzii. Practic subliniază autorul, sunt plătit să fac ceea ce îmi place: să citesc și să scriu. Până acum (2018, nota mea) am scris peste 50 de articole pentru această revistă electronica.*”⁴⁰

Mai jos, notează: “*și pentru că îmi place să predau și să fiu între studenți, sunt profesor vizitator la Universitatea Româno-Americană din București (URA) unde revin în fiecare an.*”⁴¹ Această notație mi-a trezit amintiri. M-am regăsit în multe dintre ideile distinsului profesor, prezentate în volum. Despre multe personalități, cu care s-a întâlnit, aveam cunoștință. Ba, cu

³⁵ Pg. 211 Op. cit.

³⁶ Pg. 233 Op cit.

³⁷ Pg. 233 Op. cit.

³⁸ Pg. 349, Op. cit.

³⁹ Pg. 349, Op. cit.

⁴⁰ www.sfppr.org

⁴¹ Pg. 349, Op. cit.

unele m-am întâlnit, personal, și eu⁴² Dar de profesorul **Smedescu**, părintele URA mă leagă o amintire pe care o evoc acum. Am condus un proiect de cercetare cu 10 parteneri. 4 universități, 4 institute de cercetare și 2 societăți comerciale. Într-una din vizitele de la URA, m-a primit domnul rector **Ion Smedescu** și, mândru de realizarea sa, URA, concept, conținut și eleganta și spațioasa clădire, m-a luat de braț și mi-a prezentat-o. Apoi am intrat în sala rondă a Senatului unde am discutat. Cu această ocazie, mi-a mărturisit. *“Domnule profesor, în realizarea acestei universități, numai am plătit. Toți mi-au solicitat bani. Bani și iar bani. Sunteți singurul care, iată, mi-ați adus, în baza contractului de cercetare, bani în universitate. Și pentru aceasta, vă mulțumesc.”*⁴³ O mărturie care m-a emoționat. Și, iată, parcă voind să se confirme spunerea în care se afirmă, “ce mică este lumea” avem o personalitate comună cu care ne-am întâlnit, face tot face, fiecare dintre noi: domnul rector **Ion Smedescu**. Îi port o pioasă amintire și un respect deosebit pentru marea sa realizare. Și, reevaluez semnătura mea, alături de cea a domniei sale pe acel contract. Care, iată, peste timp, capătă valoare simbolică.

Din densele notații ale acestui capitol, redau următorul pasaj constatat și totodată un avertizor: *“Se întâmplă ceva grav la nivel mondial: America renunță la tradițiile ei creștine, își înstrăinează prietenii; Rusia redescoperă ortodoxia, dar rămâne agresivă; China avansează într-un ritm amețitor și devine o mare putere; orientul Mijlociu, complet destabilizat de Statele Unite și Israel, fierbe. Omenirea se află la o mare cumpănă. Nu cred că putem evita o catastrofă majoră, cu consecințe globale. Ce se întâmplă? Ce rost mai avem? Ce se poate face?”*⁴⁴ Se observă, în acest scurt pasaj, vâna de politolog a autorului. Un politolog ultracalificat care are percepția și viziunea ansamblului. Adică, la nivel planetar. Este păcat că o astfel de personalitate, nu este consilier, fie și onorific, al unora dintre liderii actuali care conduc România. Dar, nu se știe. Domnul Nicholas Dima are multe treburi pe aici. Și poate - de ce nu? - forțele politice pe care ne străduim, la rândul nostru, să le unim, vor câștiga alegerile. Caz în care, cu siguranță vom apela la solidele sale cunoștințe de politologie, precum și la relațiile sale internaționale. România poate și trebuie să renască. La resursele sale, poate deveni un adevărat Tigrul Europei. Și, metaforica misune a lui Deceneu poate ajunge la apogeu!

Volumul se încheie cu capitolul al XI-lea intitulat “Diverse idei și mini-eseuri”⁴⁵ Pornind de la o fabulă a lui La Fontaine,⁴⁶ oarecum resemnat, autorul afirmă: *“Și eu am știut că nu pot învinge, dar m-am luptat cu lupul toată viața”* Continuă apoi, cu o disertație în care abordează problemele fundamentale ale contemporaneității: viața, destinul, libertatea, America, engleza, vârsta, ziua a șasea, a învăța, noi românii, istorie, comunismul, Dumnezeu, națiune. Citez din paragraful dedicat nouă, românilor: *“Noi românii: avem multe calități, dar luăm totul în derâdere. A trebuit să fugim din țară ca să luăm viața în serios. Pe deasupra, ne înjurăm cu prea multă ușurință înaintașii. Am aplaudat destul străinii. Să mai ținem și cu echipa noastră.”*⁴⁷

Din paragraful *Opinii și replici*, în care face o trecere în revistă a multora dintre cunoscuții, prietenii și colaboratorii domniei sale precum și a spumoaselor replici avute cu aceștia, redau **“Colonel R. Anderson: Nick, te-aș propune și promova în orice funcție în**

⁴² Doi dintre președinții postdecembriști ai României.

⁴³ Citat din memorie NM.

⁴⁴ Pg. 354 Op. cit

⁴⁵ Pg. 359 Op. cit.

⁴⁶ La Fontaine, Capra lui Moș Sabin.

⁴⁷ Pg. 362. Op. cit.

*America. Nicholas Dima: Am fost propus și am fost respins peste tot! Nici americanii nu sunt de capul lor...*⁴⁸

Din ultimul paragraf al cărții, redau: *“E bine să uiți unele lucruri, dar nu uita să ți le amintești.”*⁴⁹

Și, cu aceste remarci, sunt aproape de încheierea acestei recenzii. Care, sper eu, vă va trezi interesul pentru lectura acestui volum dens și plin de idei și informații, care de care mai scilpitoare, mai inteligente. Cu toate că, spune undeva autorul, *“Ce păcat că nu m-ai cunoscut în tinerețe, Atunci eram mai deștept decât păream. Acum e invers.”*⁵⁰

În concluzie, un volum plin de înțelepciune și experiență, volum care nu ar trebui să lipsească din biblioteca niciunui cetățean care vrea să se inițieze sau să se perfecționeze în frumoasa și nobila profesiune de **ROMÂN!**

Notă: Volumul, 410 pagini, a apărut în anul 2019, la Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului în condiții grafice foarte bune. Autor: Nicholas Dima; Redactor de carte Flori Bălănescu. Un cuvânt înainte scris de acad. Radu Ciuceanu. Tipărit la Print-Expert Oradea.

Corbeanca, România, 10 mai 2021.

Foto 1. Nicholas Dima, autorul volumului Maratonul vieții

⁴⁸ Pg. 364. Op. cit.

⁴⁹ Pg. 366, Op. cit.

⁵⁰ Pg. 364. Op. Cit.

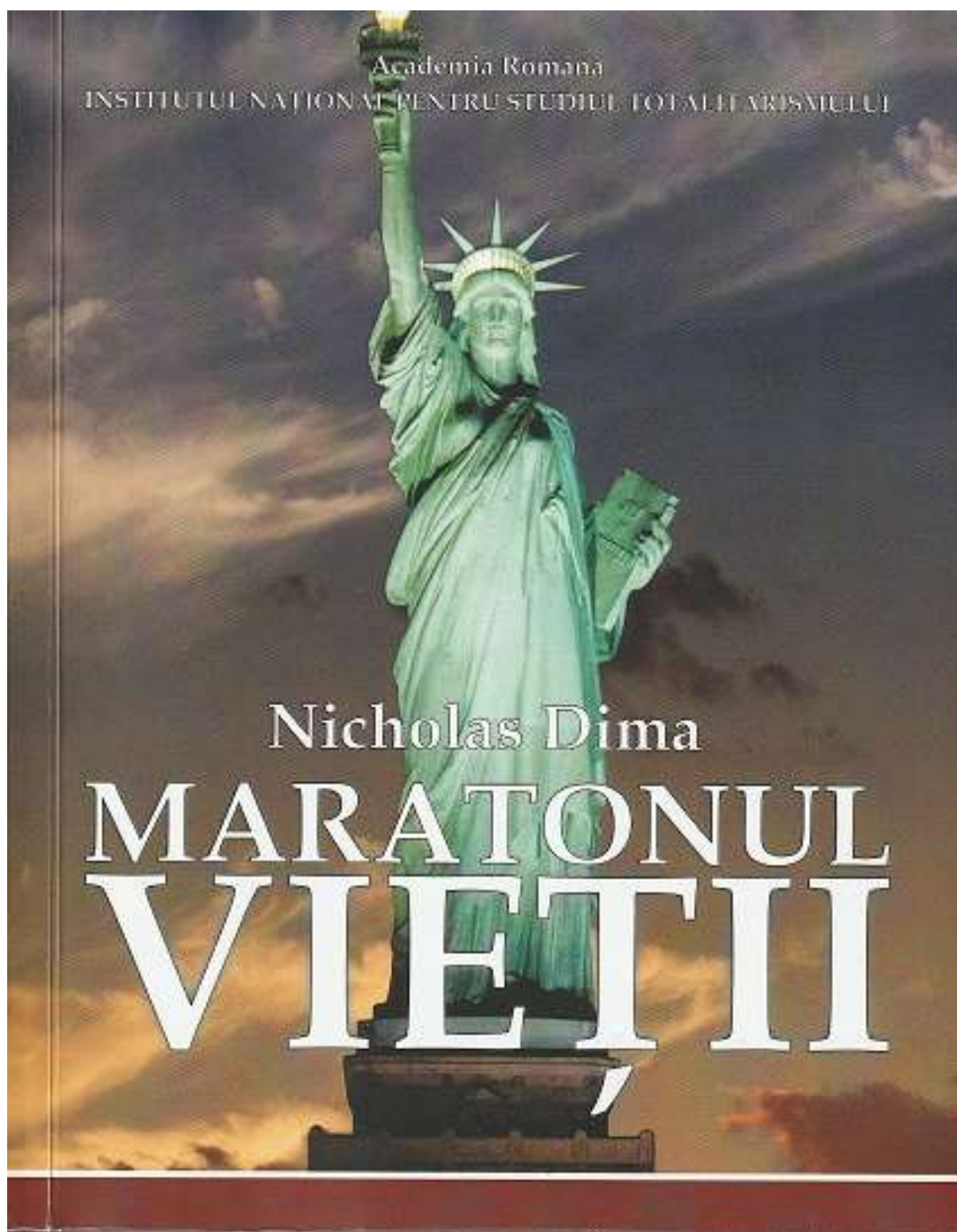

Foto. 2 Coperta 1 a volumului